

Znanstveno-stručna konferencija *Solidarity in Culture: Heritage protection under conditions of crisis*, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Zagreb, 18. – 20. ožujka 2021.

U organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od 18. do 20. ožujka 2021. održana je znanstveno-stručna konferencija *Solidarity in Culture: Heritage protection under conditions of crisis*. Iako prvotno planirana u fizičkom obliku, zbog pogoršanja pandemije uzrokovane virusom SARS-CoV-2 konferencija je realizirana isključivo u virtualnom formatu. Cilj konferencije bio je naglasiti potrebu za osmišljavanjem integriranoga, uključivoga i promišljenoga pristupa zaštiti kulturnoga nasljeđa, tematizirati aspekte unutarsektorske i međusektorske suradnje te promicati suradnju i solidarnost među ustanovama u kulturi u kontekstu zaštite kulturnoga nasljeđa. U svojstvu glavnoga partnera konferenciju je poduprlo Hrvatsko predstavništvo Europske komisije u Republici Hrvatskoj, a ostali partneri bili su Hrvatski državni arhiv, Hrvatska grupa Međunarodnoga instituta za restauriranje povijesnih i umjetničkih djela (IIC), Hrvatski nacionalni komitet Međunarodnoga vijeća muzeja (ICOM), Etnografski muzej u Zagrebu, Laboratorij za radijacijsku kemiju i dozimetriju Instituta Ruđer Bošković, Odjel za umjetnost i restauraciju Sveučilišta u Dubrovniku te Ured za upravljanje u hitnim situacijama Grada Zagreba. Pokrovitelji konferencije bili su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i Služba za UNESCO pri Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske, a medijski pokrovitelji novine *Večernji list* i časopis *Zaštita*.

Osnovne programske cjeline unutar kojih su se izmjenjivala izlaganja bile su: politike, koncepti i perspektive; smanjenje rizika i izgradnja kapaciteta; umrežavanje, koordinacija i suradnja; teorijski okviri i pristupi; izazovi i prilike u smanjenju rizika od katastrofe; solidarnost i volontiranje; doprinos edukacije, znanosti i tehnologije; zaštita nasljeđa u opasnosti. Izlaganja su realizirana u obliku usmenih i poster sesija, radionica i okrugloga stola. Sveukupno je održano 45 usmenih izlaganja, 17 posterskih prezentacija, 4 radionice s 10 izlaganja te okrugli stol. Ukupno 121 sudionik u programu te 500 slušatelja brojčani su pokazatelji velikoga zanimanja stručne i znanstvene zajednice. S obzirom na to da su se sudionici javljali iz 21 različite države, a slušatelji čak iz 53, može se zaključiti da je doseg doista bio globalnih razmjera.

U pauzama između sesija bilo je moguće pregledati raznovrstan multimedijски program, edukativne filmove i virtualnu izložbu, koji su i dalje dostupni na mrežnim stranicama konferencije: <http://hpcc.nsk.hr/>. Zbog velikoga broja izlagača, ali i raznovrsnih perspektiva, odnosno područja i disciplina iz čijih rakursa izlagači problematiziraju zaštitu predmeta kulturnoga nasljeđa u kriznim situa-

cijama i koncept solidarnosti, bilo bi nezahvalno izdvojiti pojedina izlaganja, jer je svako doprinijelo skupu interdisciplinarnoga znanja.

Konferencijskim programom ispunjeni su postavljeni ciljevi te je otvoren dijalog unutar i između sektora s ciljem poboljšanja i razvoja sustava zaštite kulturnoga nasljeđa u kriznim situacijama. U tom aspektu moguće je sumirati opće zaključke izlaganja: 1. Stupanj ugroženosti kulturnoga nasljeđa proizlazi iz širega socio-ekonomskoga konteksta pojedinoga sustava te definicije vrijednosti i važnosti očuvanja kulturnoga nasljeđa. 2. Sistemske ranjivosti potrebno je adresirati iz više smjerova, interdisciplinarno i međusektorski te u skladu s time djelovati prije kriznih događaja. 3. U očekivanju posljedica koje će trenutačna kriza Covid-19 dugoročno prouzročiti u sektoru kulture i kreativnih industrija potrebno je nastaviti dijalog i podijeliti odgovornost među dionicima u primjeni već postojećih kvalitetnih rješenja, ali i aktivno sudjelovati u oblikovanju legislativnih okvira koji bi omogućili holistički pristup zaštiti i očuvanju kulturnoga nasljeđa u kriznim situacijama. 4. Uloge suvremenih tehnologija, istraživačkih metoda i tehnika te dostignuća iz područja prirodnih znanosti od iznimne su važnosti te ih je potrebno prepoznati i ugraditi u razvoj sustava zaštite. 5. Postoji kontinuirana potreba za ažurnim informacijama, interoperabilnim podatcima, pouzdanom i autentičnoj dokumentaciji kao elementima podrške u planiranju, provedbi i primjeni sustava zaštite nasljeđa u kriznim uvjetima.

Koncept solidarnosti treba oživjeti u kulturnom sektoru te predstavljati civilizacijski napredak i holistički pristup ostvaren u dijalogu s raznovrsnim dionicima. Sa solidarnošću je povezano i volontiranje također kao civilizacijska tekovina, ali i podrška održivom razvoju. Zaštita kulturnoga nasljeđa unutar određenoga društvenoga konteksta uvelike ovisi o stvarnoj i emotivnoj povezanosti zajednice s vlastitim nasljeđem, a koju je moguće razviti i poduprijeti upravo kroz sustavno razvijanje programa uključivanja volontera u pripremi i odgovoru na kriznu situaciju. Sa zajednicom je potrebno ostvariti odnos dijaloga u planiranju i realizaciji zaštite i očuvanja kulturnoga nasljeđa prije, za vrijeme i nakon kriznih događaja.

Radi dugoročne diseminacije usmena izlaganja su snimljena te su dostupna na službenoj YouTube stranici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (<https://www.youtube.com/user/nskzagreb/videos>).

Tamara Štefanac